

DZIENNIK URZĘDOWY

Województwa Pomorskiego.

Treść:

Ustawy i rozporządzenia.

1. Rozporządzenie policyjne Wojewody Pomorskiego w przedmiocie tęplenia berberysu.

Obwieszczenia i komunikaty.

2. Dotyczy zniesienia drogi z Nanic do szosy Wejherowo—Krokowo.

3. Statut Kasy Powiatowej w Chojnicach.

Okólniki.

4. Okólnik Nr. 534. W przedmiocie agentów handlowych i podróżujących w sprawach handlowych.

Zagubione dokumenty.

USTAWY I ROZPORZĄDZENIA.

1.

Rozporządzenie policyjne Wojewody Pom. w przedmiocie tęplenia berberysu.

Na mocy obwieszczenia o zwalczaniu chorób roślin z dnia 30 sierpnia 1917 r. (Dz. Ust. Pruskich str. 745) §§ 6, 12 i 15 Ustawy o admin. policji z dn. 11. 3. 1850 (Zbiór ustaw str. 265) i § 136 wzgl. 137 ustawy o ogólnej admin. stracji kraju z dnia 30 lipca 1883 r. (Zbiór Ustaw str. 195) za zgodą Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego rozporządzam dla obwodu Województwa Pomorskiego co następuje:

§ 1.

Berberys, rosnący w dzikim stanie na polu, łące, przy drodze, w ogrodzie i lesie winien być z korzeniem usunięty i spalony.

§ 2.

Do wykonania par. 1. zobowiązani są właściciele wzgl. dzierżawcy i użytkownicy terenów, na których berberys rośnie.

§ 3.

Wykroczenia przeciwko powyższemu rozporządzeniu podlegają karze w myśl § 34, ustawy o policji polnej i leśnej z dnia 1. kwietnia 1880 r. (Zbiór Ustaw str. 230) oraz ustawy z dn. 11. sierpnia 1923 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 92, poz. 721) tudzież rozporządzenia wykonawczego z dnia 21. stycznia 1924 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 9 poz. 89) dotyczącego powołanej ustawy z dnia 11. VIII. 1923 r.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Toruń dnia 2. stycznia 1925 r.

Za Wojewodę:

(—) Stonawski.

L. dz. II g. 1486/24.

OBWIESZCZENIA I KOMUNIKATY.

2.

Rezolucję ogłoszoną w Orędowniku Urzędowym pow. wejherowskiego Nr. 18 b.r. i Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego Nr. 11 l.m. do skasowania drogi wiodącej z Nanic do szosy Wejherowo - Krokowo, znosi

się niniejszem, gdyż w wyznaczonym terminie sprzeciwu nie wpłynęły.

Wejherowo—Zamek 29. grudnia 1924.

Meyer,
Wójt.

3.

STATUT POWIATOWEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI W CHOJNICACH. I. Postanowienia ogólne.

§ 1.

Firma, siedziba i cel instytucji.

Założona dla powiatu Chojnickiego kasa oszczędności nosi nazwę „Powiatowa Kasa Oszczędności w Chojnicach” postuguje się pieczęcią powyższej treści i ma siedzibę w Chojnicach. Celem kasy jest przyjmowanie na oprocentowanie oszczędności i udzielanie oprocentowanych pożyczek.

§ 2.

Stosunek do powiatu Chojnickiego.

Kasa Oszczędności jest instytucją publiczną powiatu Chojnickiego. Za jakiegokolwiek niedobory odpowiada Kasa Oszczędności własnym majątkiem, a o ile majątek ten nie pokryje strat, powiat Chojnicki swoim majątkiem kameralnym i swoimi dochodami.

§ 3.

Zarząd.

Kierownictwo Kasy Oszczędności prowadzi zarząd składający się z przewodniczącego Wydziału Powiatowego lub tegoż zastępcy jako przewodniczącego i czterech członków wybranych ze Sejmiku Powiatowego. Sejmik Powiatowy wybiera dla członków w tej samej liczbie zastępców. Bierne prawo wyboru ma każdy nieskazitelną, przynależny do powiatu. — Członkowie Wydziału Powiatowego nie mogą być wybrani do Zarządu. Wybór następuje na 4 lata. — Ustępujący mogą być powtórnie wybrani. Nazwiska wybranych winny być ogłoszone w Dzienniku Wojewódzkim.

§ 4.

Stanowisko i uprawnienie Zarządu.

Zarząd ma charakter władzy publicznej, zastępuje Kasę wobec sądu i innych instytucji i jest uprawniony do ustanawiania zastępców do przeprowadzenia pewnych, specjalnie określonych czynności w imieniu Kasy.

§ 5.

Zebrańia.

Zarząd odbywa co miesiąc posiedzenia zwyczajne, które zwołuje przewodniczący.

Przewodniczący zobowiązany jest zwołać w ciągu posiedzenia nadzwyczajne, jeżeli tego żądają dwaj członkowie zarządu.

Do powzięcia ważnych uchwał niezbędną jest obecność przewodniczącego i dwóch członków. Uchwały Zarządu zapadają większością głosów. Przy równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

Protokół posiedzeń prowadzi kasjer lub kontroler, do tego powołany.

Sprawy bieżące mogą być także załatwiane pisemnie (obiegowo), o ile nie zaprotestuje przeciw temu żaden członek.

§ 6.

Obowiązek Zarządu.

Zarząd załatwia według postanowień niniejszego statutu wszystkie sprawy Kasy Oszczędności, prócz spraw zastrzeżonych przepisami niniejszego statutu urzędnikom kasy.

Administrację wewnętrzną uregułuje uchwalic się mająca instrukcja biurowa, której treść nie może sprzeciwiać się postanowieniom niniejszego statutu.

§ 7.

Szczególne uprawnienia Zarządu.

Jeżeli zachodzi chwilowy brak gotówki i rozchodzą się o zaciągnięcie zobowiązań sposobem zaliczkowym lub pożyczkowym, Zarząd jest uprawniony zarządzić w razie konieczności zastawienie papierów wartościowych kasy, i jest zobowiązany pilnie baczyć na punktualną spłatę długu. Zastawienie lub sprzedaż papierów wartościowych funduszu rezerwowego jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli chodzi o zobowiązania tegoż funduszu.

§ 8.

Dokumenty.

Wszystkie akta i dokumenty, którymi Powiatowa Kasa Oszczędności wobec osób trzecich zaciąga zobowiązania, muszą być podpisane przez przewodniczącego i dwóch członków Zarządu i zaopatrzone pieczęcią Kasy.

§ 9.

Kontrola Kasy.

Kasa Oszczędności winna być regularnie raz na miesiąc kontrolowana przez przewodniczącego i najmniej raz w roku niespodzianie (bez zapowiedzenia) przez Wydział Powiatowy po przywołaniu Zarządu.

§ 10.

Urzednicy.

Kasjer, a w razie przeszkody, jego zastępca, jest kierownikiem Kasy. Jako taki wykonuje nadzór nad personelem Kasy, winien udzielać wskazówek co do prowadzenia księgowości i rachunkowości i starać się o należyłą działalność Kasy.

Urzednicy kasowi muszą wykonywać zarządzenia kasjera lub jego zastępcy aż do czasu ewentualnego zniszczenia tychże przez Zarząd lub przewodniczącego.

Bez zezwolenia kasjera nie mogą być przyjmowane żadne wpłaty. Czynności kasowe, księgowość i rachunkowość, załatwiają kasjer, kontroler i pomocnicy kasowi, według zasad niniejszego statutu i obowiązującej instrukcji biurowej. Wszystkie pokwitowania, włącznie przesyłek pocztowych, podpisują wspólnie kasjer i kontroler względnie ich zastępcy. Urzednicy kasowi są urzednikami powiatowymi. Sprawy mianowania tych urzedników, ich pokory, prawo do emerytury, zaopatrzenie wdów i sierot, reguluje się według istniejących przepisow dla urzedników powiatowych. Urzedników oplaca się z funduszw Kasy Oszczędnosci.

Wyznaczenie zastępców urzedników urlopowanych i przyjmowanie się pomocniczych, należy do kompetencji przewodniczącego Zarządu.

§ 11.

Tajemnica urzędowa.

Członkowie Zarządu i urzednicy kasowi winni zachować tajemnicę urzędową, zarówno co do spraw kasowych, jak i dłużników i wierzycieli.

§ 12.

Prowadzenie rachunkowości.

Rok rachunkowy obejmuje okres czasu od 1 stycznia do 31 grudnia. Najpóźniej w czwartym miesiącu po upływie roku rachunkowego winien kasjer przedłożyć rachunek roczny, funduszu rezerwowego, inwentarza i bilans, Zarządowi, który przeprowadza rachunkową i rzeczową kontrolę. Zbadane i sprawdzone rachunki zaopatruje Zarząd uwagami i przedkłada je Wydziałowi Powiatowemu, który następnie wyjednywa od Sejmiku absolutorjum. Po udzieleniu absolutorjum przedkłada się rachunek z załącznikami Wojewodzie do zatwierdzenia. Zatwierdzony bilans będzie publicznie ogłoszony. Wydział Powiatowy przechowuje zatwierdzony bilans wraz z załącznikami.

Papiery wartościowe podaje się w bilansie i w rachunku funduszu rezerwowego według kursu z dnia ostatniego roku obrachunkowego, o ile zaś kurs przewyższa cenę kupna, wedle tej ceny. Powstała z różnicy nadwyżkę, dopisuje się do funduszu rezerwowego. Straty ewentualne kursowe mogą być pominięte przy układaniu rachunku zysków i strat, i odpisane od funduszu rezerwowego, o ile tenże wynosi conajmniej 5% wkładów.

III. Tok urzędowania.

§ 13.

Wkładki.

Kasa Oszczędności przyjmuje wkładki, począwszy od 1 złotego. Za zezwoleniem Wydziału Powiatowego może Zarząd urządzić w granicach powiatu punkty wpłat, wydać do ich nadzoru potrzebne zarządzenia i regulować tok urzędowania.

Wydział Powiatowy powierzy kierownictwo punktów wpłat na podstawie prywatnej umowy osobom wykonującym funkcje te honorowo lub też płatnie. Kierownicy punktów wpłat są uprawnieni do:

- 1) przyjmowania i wypowiedzania wkładek oszczędności,
- 2) przyjmowania książeczek wkładowych wkładek, celem dopisania narosłego procentu lub wpłaconych wkładek,
- 3) stawiania wniosków dla przyznania pożyczek hipotecznych wekslowych i za skryptem dłużnym.

Na wpłacone kwoty i przedłożone przez kierownikw książeczki wkładowe, wystawia Kasa kwity tymczasowe. Kasa wydaje kierownikowi punktu w ciągu czterech tygodni, za zwrotem tymczasowych poświadczeń załatwien książeczki wkładowe. Po upływie powyższego terminu traci tymczasowe poświadczenie względem Kasy swoją moc dowodową, a właściciel tegoż, ma jedynie regres do kierownika punktu wpłat.

§ 14.

Wpłaty i wypłaty.

Wpłaty i wypłaty dokonuje się zasadniczo tylko w biurze kasy, podczas publicznie ogłoszonych godzin urzędowych, o ile nie istnieją osobne punkty wpłat.

§ 15.

Każdy, po raz pierwszy składający oszczędności, otrzymuje na jego nazwisko wystawioną książeczkę wkładową, zaopatrzoną na pierwszej stronie w podpisy przewodniczącego i kasjera, pieczęć kasy i numer konta księgi wkładów.

W każdej książeczce wkładowej winny znajdować się wydrukowany niniejszy statut i tabela procentowa. Przyjmujący książeczkę poddaje się przez to postanowieniom statutu, i zrzeka się z góry wszelkich przeciw niemu zarzutów.

W książeczkach wkładowych, przedłożonych po upływie roku rachunkowego, wpisuje się narosłe procenta.

§ 16.

Oprocentowanie.

Wysokość oprocentowania wkładek wynosi do 18%. Oznaczenie wysokości stopy procentowej należy publicznie ogłosić.

Oprocentowanie ponad tę normę podlega zatwierdzeniu pana Wojewody. Oprocentowanie rozpoczyna się z dniem następującym po dniu wpłaty i kończy się z dniem poprzedzającym dzień wypłaty. Wypłata procentów odbywa się w czasie od 7. do 15. stycznia każdego roku, niepodjęta zaś dopisuje się do kapitału i oprocentowuje się od następnego roku rachunkowego. Ułamki groszy nie będą oprocentowane. Po upływie lat 30 od ostatniego przedłożenia książeczki wkładowej, ustaje dalsze oprocentowanie kapitału, po dalszych 10 latach przekazuje się kapitał po uprzednim ogłoszeniu w „Monitorze Polskim”, „Dzienniku Pomorskim” i „Powiatowym Orędowniku” na cele dobroczynne i humanitarne Koszta ogłoszenia pokrywa się z kapitałem.

§ 17.

Zwroty.

O ile stan Kasy na to zezwala, uskuteczni się natychmiast wypłatę żądanych wkładek. Kasa jest zobowiązana kwoty do wysokości 150 00 zł. wypłacać bez zwłoki. Terminy wypowiedzenia, o ile nie umówiono inaczej, są następujące:

- a) od 150,00 zł. do 500,00 zł. 14 dni
- b) ponad 500,00 zł. do 1000,00 zł. miesiąc
- c) ponad 1000,00 zł. do 6000,00 zł. trzy miesiące
- d) ponad 6000,00 zł. sześć miesięcy.

Nowe wypowiedzenia przyjmuje się dopiero po upływie wyżej podanych terminów. Terminy wypowiedzenia mogą być przez Zarząd skrócone lub zniesione. Kasa może wypowiedzenie uznać za niebyłe, o ile wypowiedzający nie podniesie kwoty najpóźniej w dniu 3. po płatności. Zarząd jest uprawniony, w razie niepodjęcia wypowiedzianych pieniędzy, zastanowić na bieżący miesiąc oprocentowanie. Kasie przysługuje prawo wypowiedzenia złożonego kapitału z terminem 3 miesięcy. Wypowiedzenia dokonuje się pisemnie, a o ile pobyt składającego nie jest znany, przez publiczne dwukrotne ogłoszenie. (§ 35)

Wypowiedziane przez Kasę, a nie podjęte w dniu płatności kapitały nie będą dalej oprocentowane. Kapitały i procenta wypłaca się tylko za przedłożeniem książeczki wkładowej, cały zaś kapitał za zwrotem teje książki w ostatnim wypadku kwituje odbiorca z odbioru kwoty.

§ 18.

Uprawnienie do podejmowania pieniędzy.

Kasa Oszczędności jest uprawniona, ale nie zobowiązana przed wypłatą części, lub całego kapitału, lub też procentu, stwierdzić legalność posiadania książeczki oszczędności. W razie zakwestjonowania wypłaty przez osobę trzecią, wstrzymuje Kasa wypłatę aż do stwierdzenia legalności. Zakwestjonowanie, skoro nie będzie powtórzone, lub odnośne konto aresztem obłożone, traci po 4 tygodniach swoją ważność. Złożone kapitały sierocińskie, w myśl § 1809 kod. cyw. wypłaca się tylko na podstawie zezwolenia sądu opiekuńczego. W nagłówku pierwszej strony książki oszczędności i na odnośnym koncie umieszcza się słowa: „kapitał sierociński”.

§ 19.

Zastrzeżenie wypłaty.

Posiadziciel książki oszczędności może zastrzec co do wypłaty pewien określony termin, lub pewne zdarzenie. Takie zastrzeżenie wpisuje Kasa Oszczędności na koncie, które ma ten skutek, że wypłata następuje tylko zgodnie z zastrzeżeniem, które może odnosić się do kapitału i ewentualnie do narosłych procentów. W braku bliższych postanowień zastrzeżenie obejmuje tylko kapitał. Wcześniejsze zniesienie zastrzeżenia jest wyjątkowo dopuszczalne za zgodą Zarządu.

§ 20.

Przeniesienie wkładów.

Na polecenie ustne lub pisemne klientów, wykonuje Kasa Oszczędności przekazy gotówkowe, jak również ściągania oraz przeniesienia wkładek do innych kas. W wypadkach tych należy złożyć książeczkę oszczędności w Kasie, która wydaje pokwitowanie, za którego zwrotem otrzymuje strona od nowej kasy książeczkę oszczędności z obrachunkiem. Przyjęte przez Kasę zastrzeżenia, lub zakwestjonowanie wypłaty przez osobę trzecią, podaje Kasa

do wiadomości tej kasie, której kapitał przekazano, celem zanotowania w książeczce oszczędności i na koncie. Przekazanie sądownie zajętych kapitałów jest wykluczone.

Przekazy lub przeniesienia wykonuje Kasa dopiero po upływie terminu wypowiedzenia, ustalonego przez stronę przy wpłacie, według postanowień statutu. Termin wypowiedzenia liczy się w danym wypadku od dnia wpływu polecenia. Polecający przeniesienie wkładek do innej kasy, podaje się postanowieniom statutu teje kasy. W razie przeniesienia wkładek do innej kasy, nie przerywa się oprocentowanie, które kończy się w dotychczasowej Kasie z dniem przekazu, a rozpoczyna się w nowej z tym samym terminem.

Koszta przekazu incl. nowej książeczki oszczędności ponosi kasa, której kwotę przekazano.

§ 21.

Postępowanie w razie zagubienia książeczki oszczędności

Jeżeli książeczka oszczędności uległa zupełnemu zniszczeniu, lub zaginęła, należy o tem natychmiast donieść Zarządowi, który bez badania, czy donoszący jest prawnym posiadicielem książki, poleca zanotowanie tego na odnośnym koncie.

Kasa prowadzi dla takich doniesień osobną książkę. W wypadku, gdy donoszący przekona Zarząd w zupełnie wiarogodny sposób o zniszczeniu książki, otrzyma on po upływie 3 miesięcy od dnia doniesienia na podstawie ksiąg nową książeczkę, do której przeniesiono z zagubionej pozostały remanent. Stare konto zamyka się po zanotowaniu odpowiedniej uwagi.

We wszystkich innych wypadkach, zagubiona książeczka musi być sądownie amortyzowana i uznana za nieważną. W nagłówku pierwszej strony nowej książki podaje się: „Duplikat w miejsce zagubionego oryginału”.

§ 22.

Domowe puszkki (skarbanki) oszczędności.

W celu pobudzenia ludzi niezamożnych do oszczędności, Kasa wypożycza na żądanie domowe puszkki oszczędności, których klucze znajdują się w Kasie. Puszki będą otwierane tylko w Kasie w obecności posiadającego puszkę, lub osoby przezeń wydelegowanej.

Stwierdzone przy otwieraniu puszkki kwoty, zapisuje się na książeczkę oszczędności i oprocentowuje się według ogólnych przepisów, dotyczących wkładek oszczędności.

Za wypożyczenie puszkki pobiera Kasa kaucję, ustaloną przez Zarząd, którą to kwotę również zapisuje na konto składającego i oprocentowuje. Przy odbiorze całkowitego kapitału zwraca składający puszkę, i o ile puszka jest w dobrym stanie, otrzymuje złożoną kaucję.

Jeżeli składający oszczędności puszkę zagubi, zniszczy w sposób uniemożliwiający jej użycie do oszczędności, wzgl. też w przeciągu pięciu lat nie wpłaci żadnych kwot na odnośne konto, jest kasa uprawnioną złożoną kaucję z konta odpisać i zaprzychodować jako zwrot wartości puszkki.

§ 23.

Lokowanie wkładek oszczędności.

Kapitały Kasy Oszczędności będą lokowane:

- a) w hipotekach (§ 24)
- b) w pożyczkach na zastaw papierów wartościowych (§ 25)
- c) w pożyczkach na skrypty dłużne i weksle (§ 26)
- d) w pożyczkach udzielonych gminom i korporacjom (§ 27)
- e) w pożyczkach udzielonych stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym (§ 28)
- f) w oprocentowanych papierach wartościowych (§ 29)
- g) w czasowych pożyczkach w rachunku bieżącym (§ 30).

§ 24.

Pożyczki na hipoteki.

Kasa Oszczędności wypożycza na realności kwoty, zabezpieczone hipotekami, do wysokości 30 krotniej czystego dochodu podatku gruntowego, lub 12¹/₂ krotniej podatku użytkowo budynkowego, wzgl. do wysokości ²/₃ względnie ¹/₂ wartości szacunkowej realności. Pożyczki te udziela się zasadniczo dopiero po uprzednim oszacowa-

niu realności przez dwóch rzeczoznawców. Koszta oszacowania ponosi ubiegający się o pożyczkę.

Podatku użytkowo budynkowego od budynków fabrycznych i przemysłowych nie uwzględnia się. Na realności miejskie mogą być udzielane pożyczki do wysokości $\frac{2}{3}$, na realności zaś innego rodzaju do $\frac{1}{2}$ wartości, szacunkowej. Na hipoteki zagwarantowane wartością tylko budynków wypożycza Kasa kwoty, jeżeli takowe są zaasekurowane od ognia w publicznym towarzystwie ubezpieczeń, i najwyżej do wysokości zaasekurowanej kwoty. Wnioskodawca winien w tym wypadku przedłożyć wniosek o pożyczkę dołączyć polisę ubezpieczeniową, a w wypadku otrzymania pożyczki, corocznie przedkładać pokwitowanie z uiszczoną składką ubezpieczeniową.

Pożyczki hipoteczne nie mogą przekraczać 60% wkładki, i mogą być udzielane na realności, leżące w okręgu związku gwarancyjnego, lub w najbliższym jego sąsiedztwie. Przy udzielaniu pożyczek amortyzacyjnych, amortyzację omawia się z góry, a musi ona wynosić rocznie co najmniej $\frac{1}{2}\%$ wypożyczonego kapitału. Termin płatności procentów i rat amortyzacyjnych, jak i wypowiedzenia pożyczki, należy również z góry omówić. W razie sprzedaży realności, nowonabywca jest zobowiązany, w ciągu 2 tygodni licząc od dnia otrzymania przewłaszczenia, złożyć oświadczenie przejęcia długu z wszystkimi dodatkowymi zobowiązaniami, w przeciwnym bowiem razie przysługuje Kasie prawo natychmiastowego wypowiedzenia wiarytelności, bez względu na umówiony termin wypowiedzenia.

W wypadku braku gotówki, należy wypowiedzieć w pierwszej linii pożyczki hipoteczne, nieamortyzacyjne. Wnioski o przyznanie pożyczek hipotecznych, spłacalnych ratami, Zarząd uwzględnia w pierwszej linii.

Zezwala się dłużnikom spłacone raty amortyzacyjne, o ile przekraczają dziesiątą część pożyczki, polecić skreślić w księdze wieczystej (Grundbuch), jednakowoż z tem zastrzeżeniem, że pozostałość zatrzymuje prawo pierwszeństwa.

§ 25.

Pożyczki na zastaw papierów wartościowych.

Pożyczki mogą być udzielane na zastaw i po złożeniu papierów wartościowych z bezpieczeństwem pupilarnym, listów na długi hipoteczne, odpowiadających wymogom § 24 niniejszego statutu, lub też książeczek oszczędności na złożone kapitały w jakichkolwiek kasach oszczędności, mających bezpieczeństwo pupilarne.

Pożyczki udziela się na zastaw listów na długi hipoteczne do wysokości $\frac{9}{10}$ wartości hipoteki, na papiery zaś wartościowe do wysokości $\frac{3}{4}$ wartości kursowej, jednakże nie wyżej wartości nominalnej. Przy niższym kursie, winien dłużnik na żądanie Kasy wzmocnić zastaw w przeciągu trzech dni, w przeciwnym razie pożyczka staje się natychmiast płatną i Kasa jest uprawniona sprzedać zastaw. Na wzmocnienie zastawu Kasa przyjmuje również listy na długi hipoteczne, posiadające przepisane bezpieczeństwo, a zapisane na gruntach, leżących poza okręgiem związku gwarancyjnego. W danym wypadku pożyczka nie może przekraczać $\frac{9}{10}$ wartości hipoteki.

§ 26.

Pożyczki na skrypty dłużne i weksle.

Na skrypty dłużne udziela Kasa kredyty, jeżeli procy pożyczającego skrypt podpisze co najmniej dwóch rączych zamieszkałych w powiecie chojnickim, z równą dla wszystkich podpisujących i solidarną odpowiedzialnością, także co do płacenia procentów i jakichkolwiek bądź kosztów, przy zrzeczeniu się prawnego obdrożystwa skargi pierwszeństwa przeciw właściwemu dłużnikowi. W skrypcie dłużnym należy w każdym razie zastrzec wypowiedzenie, trwające od $\frac{1}{2}$ do 3 miesięcy, jak również podać terminy i wysokość spłacalnych rat.

Udziela się również pożyczek na weksle. Weksel musi podpisać dłużnik i dwaj poręczyciele, uznani przez Zarząd za odpowiednich i pewnych. Weksle winny być indosowane na Kasę i płatne w lokalu Kasy. W zasadzie weksle powinny być wystawione na przeciąg trzech miesięcy. Prolongatę weksli uzależnia się od wysokości uiszczonej spłaty. Dyrekcja Kasy jest zobowiązana zaprotestować weksle płatne a nie wykupione we właściwym terminie.

Bez wyraźnego w każdym wypadku zezwolenia Wo-

jewody nie wolno udzielać członkom Zarządu i urzędnikom Kasy jakichkolwiek bądź pożyczek, ani przyjmować ich na poręczycieli.

Z tytułu paragrafu niniejszego udzielane pożyczki nie mogą przekraczać $\frac{1}{3}$ stanu wkładek.

§ 27.

Pożyczki udzielane gminom i korporacjom.

Powiatom, gminom i innym wyplacalnym, wyposażonym w prawa korporacyjnego związku komunalnym, oraz gminom wyznaniowym Państwa Polskiego, spółkom wodnym, meljoracyjnym i rolnym, posiadającym prawa korporacji, można udzielać pożyczek na zobowiązania dłużne, wystawione w przepisanej formie. Do zobowiązania takiego musi być dołączone zezwolenie władzy nadzorczej w oryginale. Dla tych pożyczek ustala się plany amortyzacyjne. Łączna suma podanych pożyczek nie może przekraczać 25% stanu wkładek.

Nadto może korzystać własny związek gwarancyjny z pożyczek do wysokości dalszych 25% stanu wkładek.

§ 28.

Pożyczki dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Pożyczki bez specjalnego zabezpieczenia mogą być udzielane stowarzyszeniom z nieograniczoną poręką, lub z obowiązkiem dopłaty, do wysokości 10% całego majątku wszystkich do odnośnego towarzystwa należących członków, stowarzyszeniom zaś z ograniczoną poręką, do wysokości 75% sumy poręczonej przez stowarzyszonych, i to pod warunkiem:

- 1) że zarząd stowarzyszenia zarobkowego ma siedzibę w okręgu związku gwarancyjnego, lub najbliższym jego sąsiedztwie, należy do związku stowarzyszeń zarobkowych i podlega jego rewizji,
- 2) że zarząd stowarzyszenia zobowiąże się corocznie przedłożyć bilans ze sprawozdaniem, wykaz do towarzystwa należących członków, oraz wynik przez związek przeprowadzonej rewizji,
- 3) że pożyczka będzie umorzona według planu amortyzacyjnego,
- 4) że Kasa ma prawo każdej chwili wypowiedzieć pożyczkę, która wówczas musi być spłacona najdalej w ciągu 6 miesięcy. Zarząd Kasy winien najmniej przez 3 lata badać bliżej położenie gospodarcze danego towarzystwa.

Stowarzyszeniom kredytowym nie mogą być udzielane żadne pożyczki. Ogólna kwota udzielonych pożyczek nie może przekraczać 10% stanu wkładek.

§ 29.

Papiery — wartościowe.

Kapitały Kasy i funduszu rezerwowego powinny być lokowane w zupełnie pewnych pupilarnych papierach wartościowych i to: 15% stanu wkładek jeżeli suma tychże nie przekracza 5 milj. zł.

20% stanu wkładek, jeżeli suma tychże nie przekracza 10 milj. zł.

25% stanu wkładek, jeżeli suma tychże przekroczyła 10 milj. zł.

Obligacje papierów wartościowych należy przechowywać oddzielnie od kuponów i talonów w pewnych od ognia i kradzieży schówkach. Papiery wartościowe mogą być również oddane w przechowanie instytucjom, upoważnionym do tego przez Ministerstwo.

§ 30.

Czasowa lokata zapasów kasowych.

Kasa Oszczędności może lokować czasowo zbyteczne kapitały w Banku Polskim, jak również w kasach mających bezpieczeństwo pupilarne.

V. Czysty zysk, utrzymanie funduszu rezerwowego i użytkowego.

§ 31.

Czysty zysk, pozostający przy końcu roku, tworzy dwa fundusze, mianowicie

- 1) fundusz rezerwowy, dla zabezpieczenia wkładek oszczędności,
- 2) fundusz użytkowy, na cele społeczne w interesie powiatu chojnickiego.

Fundusz rezerwowy musi być ulokowany w papierach wartościowych (§ 29).

Podział czystego zysku określa Zarząd Kasy, który

może przeznaczyć kwotę na cele społeczne związku gwarancyjnego o ile majątek Kasy, ulokowany w papierach popularnych nie przekracza 25%, a nie jest niższy niż 20% i to:

- $\frac{1}{4}$ czystego zysku, jeżeli fundusz rezerw. stanowi 2—5% stanu wkładek,
- $\frac{1}{2}$ czystego zysku, jeżeli fundusz rezerw. stanowi 5—8% stanu wkładek,
- cały czysty zysk, jeżeli fundusz rezerwowany stanowi 8% stanu wkładek i więcej.

VI. Obrót czekowy.

§ 32

Kasa może zaprowadzić obrót czekowy i dla depozytów i w koncie bieżącym, według obowiązujących ustaw i rozporządzeń Związek gwarancyjny jest według § 2 niniejszego statutu również odpowiedzialny za wszystkie zobowiązania wynikłe z obrotu czekowego.

§ 33.

Wynajem schówków.

Kasa Oszczędności wynajmuje znajdujące się w skarbcu schówki, w tym celu zbudowane, gminom, korporacjom i mieszkańcom miasta i powiatu chojnickiego za opłatą roczną, ustaloną z góry na cały rok. Kasa nie odpowiada za straty wynikłe ze zniszczenia przechowywanych rzeczy przez ogień i kradzież, lecz zobowiązuje się tylko strzec je w sposób strzeżenia własnych walorów.

VII. Postanowienia Kasowe.

§ 34.

Wszystkie ogłoszenia publikuje Kasa jednorazowo w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego i Oredowniku Powiatowym.

§ 35.

Zmiany niniejszego statutu uchwała Sejmik Powiatowy za zatwierdzeniem Wojewody. Zmiany te otrzymują prawomocność po dwukrotnem, z przerwą 14 dniową, ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Uchwalone zmiany obowiązują wkładających oszczędności, jeśli w ciągu 3 miesięcy od dnia obowiązywania tych zmian nie wycofają swych wkładek.

§ 36.

Rozwiązanie Kasy Oszczędności.

Rozwiązanie Kasy Oszczędności następuje na podstawie uchwał Sejmiku Powiatowego i po zatwierdzeniu Wojewody z obowiązkiem opublikowania odnośnych uchwał i równoczesnem wypowiedzeniem złożonych w Kasie funduszy z najbliższym terminem sześciomiesięcznym, licząc od dnia pierwszego ogłoszenia.

Fundusze niepodjęte w oznaczonym terminie zdeponuje Kasa sądowo na odpowiedzialność i kosztą interesowanych.

Majątek Kasy Oszczędności, pozostały po rozwiązaniu Kasy, zużywa się w myśl § 31 statutu, mianowicie na cele społeczne powiatu

§ 37.

Niniejszy statut wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z tym dniem traci moc obowiązującą dotychczasowy statut i uzupełnienia.

Chojnice, dnia 22. maja 1924 roku.

Wydział Powiatowy

(Pieczęć)

Przewodniczący: (—) Popiel, Starosta,

Członkowie:

(—) Chrzanowski,

(—) Dr. Sobierajczyk.

Chojnice, dnia 3. lipca 1924 r.

Sejmik Powiatowy

Przewodniczący: (—) Popiel, Starosta,

(—) Bembenek (—) Kręcki (—) Konitzer.

Wojewoda Pomorski

Wydział Samorządowy

L. dz. IV. 4535/24.

Toruń, dnia 15. września 1924 r.

Na zasadzie § 52 ustawy o właściwości władz z dnia 1. 8. 1883 r. (zbiór ustaw pruskich str. 237) art. 8 ustawy z dnia 1. 8. 1919 r. o tymczasowej organizacji zarządu by-

łej dzielnicy pruskiej Dz. Pr. P. P. nr. 64) i dekretu Ministra byłej dzielnicy pruskiej z dnia 17. I. 1920 r. o przejęciu ziem przyznanych Polsce traktatem wersalskim (Dz. Urz. Min. b. dz. pr. nr. 3) zatwierdzam powyższy statut Powiatowej Kasy Oszczędności w Chojnicach, z zastrzeżeniem, że zmiany poniżej podane zostaną uchwalone przez Sejmik Powiatowy.

1—9 pp

Za Wojewodę:

(—) podpis.

Przewodniczący

Wydziału Powiatowego

L. dz. Ia 3209 W. P.

Chojnice, dn. 11 grudnia 1924 r.

Powyższy statut został uchwałą Sejmiku Powiatowego z dnia 10. grudnia 1924 r. uzupełniony po myśli dekretu pana Wojewody Pomorskiego z dnia 15. września 1924 r. l. dz. IV. 4535/24.

(—) Popiel,

Starosta.

OKÓLNIKI.

4

Okólnik Nr. 534

W przedmiocie agentów handlowych i podróżujących (wojażerów) w sprawach handlowych.

Zdarzają się wypadki, że z powodu pomieszania pojęć handlu domokrajnego i proceduru uprawianego przez agentów handlowych i wojażerów, żąda się często od tych ostatnich przedłożenia niewłaściwych dokumentów, ustawą przemysłową nie wymaganych. Celem więc usunięcia zdarzających się sprzeczności, wyjaśniam:

I. Kto poza obrębem gminy swego miejsca zamieszkania, **bez posiadania stałej siedziby przemysłowej** i bez uprzedniego zamówienia, we własnej osobie:

1) sprzedaje towary,

2) szuka zamówień na towary lub kupuje je u innych osób, aniżeli u kupców, lub też na innych miejscach, jak przeznaczonych do sprzedaży towarów celem ich odsprzedaży,

3) oferuje świadczenia przemysłowe,

4) urządza występy muzyczne, teatralne przedstawienia lub też inne zabawy nie wchodzące w zakres wyższej sztuki lub wiedzy, winien w myśl par. 55. Ordynacji proc. z 26. lipca 190 . G. Bl. str. 871 posiadać **patent na handel domokrajny**, o ile dla wypadków w punkcie 2-gim oznaczonych nie wystarcza karta legitymacyjna, wydana w myśl par. 44. a cyt ustawy.

II. Kto posiada **stałe przedsiębiorstwo**, uprawniony jest również na podstawie par. 44. Ord. proc. poza obrębem gminy swojej siedziby przemysłowej osobiście lub przez podróżujących będących na jego usługach, dla celów swego przedsiębiorstwa towary zakupywać i szukać zamówień na towary.

Oznaczony w tym par. sposób wykonywania proceduru jest wpływem przedsiębiorstwa ze stałą siedzibą przemysłową, co się okazuje z 1 a wyżej zacyt. ustępu 1-go i z zaszeregowania go do tytułu II-go (nie III-go) Ordynacji proc.

III. Osoby uprawiające proceder lub ich wojażerowie (Reizender), którzy w sposób w par. 44. oznaczony szukają zamówień lub kupują towary — celem zbierania zamówień, mogą mieć przy sobie tylko próbki towarów, lecz nie towary same (z wyjątkiem biżuterji oraz wyrobów sztyldkretowych), zaś towary zakupione mogą tylko bezpośrednio przewozić do miejsca swej siedziby przemysłowej, skąd dopiero może się odbywać ich dalsza odsprzedaż. Wyżej wymienieni muszą posiadać stosownie do par. 44 a Ord. proc. **karty legitymacyjne**. Skoro jednak przekraczają granice w par. 44 zakreślone, podpadają pod par. 55 (cyfra 2 Ord. proc. i winni wówczas posiadać patent na handel dom.

Karty legitymacyjne (w tut. dzielnicy) wystawiają na wniosek właściciela stałego przedsiębiorstwa właściwe — zo względu na miejsce osiedlenia się tegoż miejscowe władze policyjne, na przeciąg jednego roku i na obszar całego Państwa.

IV. Ponieważ obowiązujące w innych dzielnicach Polski ustawodawstwo przemysłowe nie zna kart legitymacyjnych, wystarczy do wykonywania procederu wymienionego w par 44 ust przem. na obszarze tutejszego Województwa dla osób z byłego zaboru rosyjskiego, mających tamże stałą siedzibę przemysłową — **świadcstwo przemysłowe** (lub jego uwierzytelniony odpis), nabyte w formie przewidzianej w art. 7. punkt a ustawy z dnia 14. V. 1923. w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego (Dz. U. R. P. Nr. 58. poz. 412). O ile zaś chodzi o wykonywanie powyższego procederu (par. 44. Ord. proc.) przez agentów (komiwojażerów) firm, mających tamże stałą siedzibę przemysłową, to każdy z nich winien posiadać uwierzytelniony odpis świadectwa przemysłowego firmy, z którą pozostaje w stosunkach służbowych, poświadczony przez właściwą władzę administracyjną (policyjną), że jest on w stosunkach służbowych z odnośną firmą, t. zn. że jest on agentem (komiwojażerem) danej firmy.

V. W myśl obowiązującej w b. zaborze austriackim ustawy przemysłowej właściciele przedsiębiorstw przemysłowych, którzy podróżując sami poza stałą siedzibą swych przedsiębiorstw zbierają zamówienia, winni wykazywać się „**kartą przemysłową**“, względnie „**koncesją**“ t.j. dokumentem stwierdzającym ich prawo do samoistnego wykonywania przemysłu ze stałą siedzibą, natomiast ich podróżujący (według ustawy austr. „Handlungsreisende“) winni posiadać specjalną urzędową legitymację, wydaną przez władze przemysłowe I. inst. (Starostwo wzgl. Magi

strat miasta o własnym statucie) stosownie do rozp. austr. Ministra Handlu z dnia 27. grudnia 1908. na cały zaznaczony w niej czas trwania stosunku służbowego między właścicielem przemysłu (przedsiębiorstwa) a jego podróżującym.

Posiadacz karty leg. (świadectwa przemysłowego, wzgl. uwierzyteln. tegoż odpisu) obowiązany jest podczas wykonywania procederu mieć ją przy sobie, i okazać ją na żądanie właściwych władz lub urzędników. Za niestosowanie się do tych przepisów przewidziana jest kara z par. 149 ust. 1 cyfra 1 wzgl. zastosowanie na par. 143 cyfra 5, odnośnie zaś do handlu dom. par. 148. cyfra i Ordynacji przemysłowej

VII. PP. Starostów oraz Prezydentów miast tut. Województwa proszę o odpowiednie pouczenie podległych władz o powyższych przepisach.

Toruń, dnia 24. grudnia 1924 r.

Wojewoda:

Dr. Wachowiak

L. dz. XI. c. 6139/24.

ZAGUBIONE DOKUMENTY.

5.

Zgubiono legitymację urzędniczą Nr. 875 wydaną przez Kuratorjum Okręgu Pomorskiego.

Jozef Kaletka,

kierownik szkoły chłopców w Starogardzie.